

**LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND
LRF Västra Götaland
LRF Värmland
LRFs kommungrupper i berörda
kommuner**

2020 01 31

Energimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 ESKILSTUNA

registrator@ei.se

**Förlängd koncession, Borgvik-Skogssäter, 400 kV, Västra Götaland, och
Värmland, dnr. 2018-101798**

Inledning

LRF är tydlig med sin förvåning och upprördhet över att organisation inte är remissinstans. LRF är den i särklass största organisationen för markägare och brukare av jord och skog. Det är våra medlemmar som till största del berörs av det pågående intrånget. Ett synnerligen omfattande intrång som försvårar driften av fastigheterna och minskar intäkterna. Därtill kommer övriga störningar som en kraftledning medför såsom magnetfält, förhindrad företagsutveckling med mera.

LRF saknar lista på remissinstanser. Den borde vara en självskriven bilaga.

Behovet av ledningen

LRFs medlemmar motsätter sig självfallet inte säkra elleveranser. Däremot måste kraven på kraftledningar ökas när det gäller dess miljöpåverkan och intrång för den enskilde men även för samhället.

Koncessionsansökan

Så här skriver Energimarknadsinspektionen: *En ansökan om förlängd giltighetstid liknar i nästan alla avseenden en nyansökan och samma krav ställs på en sådan ansökan.*

LRF kan inte finna att berörda länsstyrelser yttrat sig om vilken miljöpåverkan ledningen har. Skall inte sådant yttrande ske även vid förlängd koncession?

Alternativ

Kravet på alternativa lösningar rundar Svenska Kraftnät genom att beskriva alternativa dragningar för fortsatt luftledning. Om inte alternativkravet skall bli ett spel för galleriet måste Energimarknadsinspektionen kräva att Svenska Kraftnät presenterar verkliga alternativ med mark eller sjöförlagd kabel som radikalt minskar intrånget.

Kabel avfärdas i tre meningar. Bland annat av skälen att kabel inte är robust och kostnads-effektiv. Under rubriken angränsande projekt anges att sträckan Kilanda-Stenkullen skall kablifieras. Det måste innebära att kabel är ett fullgott alternativ.

Krav på kostnadseffektivitet måste omfatta och inkludera alla som berörs och påverkas av kraftledningen. Att omgivningarna drabbas är definitivt en kostnad som inte Svenska Kraftnät tar. LRF saknar en genomarbetad, faktabaserad sammanställning av alla kostnader för alla alternativ under hela livslängden inkluderat intrångsersättningar. LRF förväntar sig att Energimarknadsinspektionen ställer betydligt högre krav på Svenska Kraftnät i det avseendet.

Elektromagnetiska fält

Svenska Kraftnät brukar ange 0,4 mikrotlesla som riktvärde för de som stadigvarande vistas och bor vid ledningen. Men märkligt nog tycker man i det här fallet att 4,0 mikrotlesla är godtagbart. Skälen är rent pekuniära.

Risken för skador av framförallt magnetiska fält måste tas på största allvar. Varken forskning eller lagstiftning har bestämt gränsvärden utan det som finns är endast rekommendationer. Detta minskar inte oron för skador på lång sikt. Oron ska tas på största allvar. Forskning kan under ledningens livslängd förändra kunskapen i betydande omfattning.

Kabelförläggning reducerar magnetfälten radikalt.

Miljöpåverkan

Det är klart belagt att världen behöver mer skog för att binda koldioxid för att stoppa uppvärmningen som är ett överhängande hot mot jordens existens. Sverige har ratificerat Parisavtalet och måste då ta sitt ansvar.

Följer kabeldragning väg, markvägar, fältgränser eller Vänerns botten minskar intrånget och stora arealer skogsmark kan frigöras för produktion.

Kostnader

Visst får skogsägare betalt för skog som tas ner. Men det gäller bara befintlig skog. Med tanke på en kraftlednings livslängd och att koncessionen är för all framtid, om inget annat sägs, innebär det att fastigheten sjunker i värde när den ska övertas av nästa brukare.

Teknikval och samförlagd infrastruktur

LRF betonar med skärpa att på västkusten är klimatet mycket ovänligt mot luftledningar, luften innehåller mycket saltpartiklar vid den förhärskande vindriktning från väst. Detta ger beläggningar och kräver ett stort underhållsbehov av isolatorerna i en luftledning.

LRF saknar en helhetssyn på hur både stam- och regionnät ska samverka och förläggas på bästa möjliga vis.

Att använda Vätern för sjökabel bör belysas konstruktivt.

Påverkan på de gröna näringarna

Användning av GPS teknik för att spara kostnader och minska miljöpåverkan är idag utbredd i svenskt lantbruk. På skiften med luftledning kan inte GPS teknik användas på grund av störningar från ledningen. Det ökade intrånget och kostnaden måste vägas in i värderingen av olika teknikval.

Miljöpåverkan

Området vid Hästefjorden är översvämningsdrabbat. Stolparna står i vatten vilken påverkar hållfastheten negativt. Man kan starkt misstänka att fundamenten är impregnerade med kresot. Hur ser länsstyrelsen och Energimarknadsinspektionen på detta? Viktigt att provtagning sker. Skyddsåtgärder kommer troligen att krävas.

Yrkande

LRF yrkar i första hand att Energimarknadsinspektionen beslutar om kablifiering.

LRF yrkar i andra hand att ärendet återförvisas till Svenska Kraftnät för förnyad utredning i linje med vad som anförs ovan.

Med vänlig hälsning

Sofia Karlsson
Ordförande
LRF Västra Götaland

Robert Larsson
Regionchef
LRF Västra Sverige

Patrik Ohlsson
Ordförande
LRF Värmland

BIRGIT JÖNSSON birgit.jonsson@lrf.se

LRF Västra Sverige
Box 114
532 22 Skara

Telefon 010-184 41 91
Mobil 070-609 09 89

